

عنوان مقاله

زمینه‌ها و علل بروز آسیب‌های اجتماعی در جامعه از منظر قرآن کریم

نویسندگان

صغری مهدیون

مقدمه

آسیب‌های اجتماعی، یکی از موضوعات بسیار مهم و حساس در همه‌ی جوامع بشری و نظام‌های حکومتی است. بزهکاری در معنای عام هم از لحاظ عرفی و هم از لحاظ قانونی به‌عنوان آسیب‌های اجتماعی جدی محسوب می‌شود.

دایره‌ی آسیب‌های اجتماعی بسیار وسیع بوده و هرکدام از این آسیب‌ها نیز به‌خودی‌خود از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند چراکه طی مسائلی که شاید آسیب جدی در جامعه به شمار نروند چنان در بافت جامعه اثر می‌گذارند که پس از گذشت چندین سال شاهد تغییرات منفی زیادی در جامعه خواهیم بود.

در پاسخ به زمینه‌ها و علل بروز آسیب‌های اجتماعی در جامعه می‌توان گفت: طلاق، مشکلات زناشویی، سست بودن بنیاد خانواده، تنوع‌طلبی از جمله عوامل در بروز این‌گونه آسیب‌ها می‌تواند باشد. در رابطه با آسیب‌های اجتماعی کتب و مقالاتی به تألیف رسیده است که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به کتاب «آسیب‌های اجتماعی» نوشته مهرانگیز شعاع و کتاب «آسیب‌های اجتماعی از منظر مددکار اجتماعی» نوشته محمد زاهدی اصل اشاره کرد. پژوهش حاضر با روش کتابخانه‌ای - توصیفی و با استعانت از کتب و مقالات معتبر جامعه‌شناختی و روان‌شناختی در چهار گفتار که گفتار اول به مفهوم شناسی واژه‌های آسیب، اجتماع، قرآن و گفتار دوم به عوامل فردی، گفتار سوم به عوامل خانوادگی و گفتار چهارم به عوامل اجتماعی پیرامون زمینه‌ها و علل بروز آسیب‌های اجتماعی می‌پردازد.

یافته‌ها و نتایج

آسیب‌شناسی اجتماعی به بررسی انواع مشکلات در سطح اجتماع می‌پردازد و علل بروز آنها را از جنبه‌های مختلف فردی، اجتماعی و ... مورد بررسی قرار می‌دهد که از جمله عواملی چون آشفتگی کانون خانواده، طلاق، خشونت، اعتیاد، شبکه‌های اجتماعی و ... باعث بروز آسیب‌های اجتماعی در جامعه شده است که شناخت چنین عواملی می‌تواند مسیر حرکت جامعه را به سوی ترقی و تعامل هموار سازد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتیجه‌ای که با تحقیق در مورد زمینه‌ها و علل بروز آسیب‌های اجتماعی در جامعه رسیده‌ام این است که بی‌شک نقش فرد، خانواده و نیز نقش ساختارهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی در بروز و شیوع مسائل و نابسامانی‌های اجتماعی مهم و نیازمند کنکاش و بررسی می‌باشد. آسیب‌های اجتماعی بسیاری در جامعه امروز موجود است که اگر انسان، شخصیت انسان‌های ممتاز و عالی را سرلوحه‌ی خود قرار دهد در نتیجه سازندگی و تکامل و سعادت گام خواهد برداشت که این کار هم مستلزم دقت و حسن انتخاب و پرورش اراده و تمرین ممارست است و در این راستا علاوه بر اینکه خود شخص و خانواده دخیل هستند سایر نهادها همچون حاکمیت، آموزش و پرورش، نهاد قضایی و ... وظایفی نیز دارند. که هرکدام در جایگاه و وظیفه خود حل‌کننده مشکلات باشند.

روش

در این پژوهش سعی بر آن بوده است که با روش کتابخانه‌ای - توصیفی - تحلیلی و با استعانت از کتب روان‌شناختی - جامعه‌شناختی ضمن بررسی زمینه‌ها و علل بروز آسیب‌های اجتماعی از منظر قرآن، راهکارهایی برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در جامعه پیشنهاد می‌کنیم.

منابع

۱. قرآن کریم
۲. نهج‌البلاغه
۳. اخوان مقرب، ا. (۱۳۹۵). نقش من در بیکاری (چاپ پنجم). اسفهان: شمیم معرفت.
۴. اسماعیل پرور، (۱۳۸۸). مبارزه با فقر و فساد در سیره‌ی نبوی (پی‌بی‌اچ). قم: دفتر عقلم.
۵. امینی، ا. (۱۳۸۷). همسرداری (چاپ بیست و ششم). بی‌جا: نشر موسسه بوستان کتاب.
۶. نصاریان، ح. (۱۳۸۰). نظام خانواده در اسلام (چاپ نوزدهم). قم: امینیا (سلام‌الله‌علیها).
۷. اوسطی، ح. (۱۳۸۳). سیمای نوازشگران (چاپ دوم). تهران: نشر مشعر.
۸. بجورایی، ح. اسدی، ا. (۱۳۸۸). نقش حاشیه‌نشینی در بروز آسیب‌های اجتماعی. ش ۷۱.
۹. بهشتی، م. (پی‌بی‌اچ). سلامت تن و روان (پی‌بی‌اچ). بی‌جا: پی‌بی‌اچ.
۱۰. بیستونی، م. (۱۳۸۶). فقر و ثروت از دیدگاه قرآن و حدیث (پی‌بی‌اچ). قم: بیان جوان.
۱۱. حاجی محمدی، ط. (۱۳۹۲). زمینه‌های روان و جامعه‌شناختی بی‌جایی از دیدگاه قرآن. ۴۷/۱۳.
۱۲. حرعاملی، م. (۱۳۸۷). وسائل الشیعه (پی‌بی‌اچ). قم: ذوق القربی.
۱۳. حبیبی، ح. (۱۳۸۱). تبلور ایمان و عمل صالح و نقش رسانه در تثبیت آن (پی‌بی‌اچ). تهران: مرکز پژوهش‌های اسلامی.
۱۴. سیاه‌اسلامی، (۱۳۷۸). تهاجم فرهنگی (پی‌بی‌اچ). تهران: پی‌بی‌اچ.
۱۵. ستوده، م. (۱۳۹۲). پیامدهای فردی و اجتماعی تجمل‌گرایی (چاپ اول). قم: هاجر.
۱۶. شیرازی، صن. (پی‌بی‌اچ). مفاسد بی‌حجابی (پی‌بی‌اچ). قم: آزادی.
۱۷. صرامی، ح. هشتابی، ع. (۱۳۹۴). گروش جامعه‌شناختی به آسیب‌های اجتماعی در ایران. ش ۶.
۱۸. عارفی جوی، م. (پی‌بی‌اچ). نقش و جایگاه زینت و تجمل در سبک زندگی اسلامی (پی‌بی‌اچ). نشر مرکز تحقیقاتی رایانه‌ای قائمیه اسفهان.
۱۹. عسگری، غ. میرزایی، سن. (۱۳۹۸). بررسی نقش بیماری‌های ناشی از آسیب‌های اجتماعی و تأثیر آن در زندگی جوانان.
۲۰. علاءوند، ق. (۱۳۹۷). زن در اسلام: کلیات و مبانی (چاپ ششم). قم: هاجر.
۲۱. فرجواد، ح. (۱۳۹۵). آرایش زندگی در برتو تقوا (پی‌بی‌اچ). قم: طویای محبت.
۲۲. قرانی، م. (۱۳۹۲). سبک زندگی اسلامی بر اساس تفسیر نور (چاپ دوم). تهران: موسسه فرهنگی درس‌هایی از قرآن.
۲۳. مجلسی، م. (پی‌بی‌اچ). بحارالانوار (پی‌بی‌اچ). لبنان: دارالاحیاء التراث العربی.
۲۴. محمدی زهرانی، ن. (۱۳۹۵). محیط اجتماعی و تأثیر آن بر تربیت (چاپ اول). قم: هاجر.
۲۵. مکارم شیرازی، ن. (۱۳۹۱). مشکلات جنسی جوانان (چاپ بیست و یکم). قم: نسل جوان.

